

Tylko jedna drużyna uniwersytecka ma prawo reprezentować Polskę w kolejnej, międzynarodowej rundzie w Waszyngtonie, dlatego w celu wyłonienia najlepszej przeprowadza się rundę krajową. Miała ona miejsce 27 i 28 lutego 2014 r. w Warszawie na Uczelni Łazarskiego.

Drużyna KUL miała okazję zmierzyć się ze studentami innych uczelni w czterech procesach. Oprócz prezentacji stanowiska państwa, uczestnicy odpowiadali na pytania sędziów. Podczas tej części konkursu należało wykazać się dużą wiedzą z zakresu prawa międzynarodowego oraz umiejętnością wyeksponowania najmocniejszych argumentów reprezentowanego państwa.

Do finału zakwalifikowały się drużyny reprezentujące Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Jagielloński. W rundzie finałowej, która przyciągnęła w charakterze publiczności część studentów Uczelni, od zmagających się drużyn sąd wymagał nie tylko dogłębnej znajomości obecnie obowiązującego prawa międzynarodowego, ale i niektórych praw obowiązujących w XVI wieku, co było konieczne dla rozstrzygnięcia kwestii własności wraku zatopionego statku. Werdykt, wydany po naradzie sędziów, przyznawał zwycięstwo drużynie z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Reprezentować będzie ona Polskę w rozgrywkach na etapie międzynarodowym, który zaplanowany został na 6-12 kwietnia 2014 r. w Waszyngtonie.

W tegorocznych rozgrywkach krajowych drużyna KUL otrzymała wyróżnienie za trzecie miejsce w kategorii pisma procesowego.

PATRYK OCHWAT

Katedra Administracyjnego Prawa Gospodarczego KUL

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
Z OKAZJI 15-LECIA INSTYTUCJI RZECZNIKA KONSUMENTÓW
„OCHRONA KONSUMENTÓW
I JEJ WSPÓŁCZESNE WYZWANIA”
LUBLIN, 13-14 MARCA 2014 R.**

Obchody jubileuszu 15-lecia instytucji rzecznika konsumentów stały się okazją do rozważań nad pozycją konsumenta na współczesnym rynku. Problematyka ta była przedmiotem międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Ochrona konsumentów i jej współczesne wyzwania”, która odbyła się w dniach 13-14 marca 2014 r. w gmachu Collegium Iuridicum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Konferencję zorganizowała Katedra Administracyjnego Prawa Gospodarczego KUL we współpracy ze Stowa-

rzyszeniem Rzeczników Konsumentów. Patronat honorowy nad tym wydarzeniem objęli: Jego Magnificencja Rektor KUL – ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński oraz Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – dr Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel.

Przybyłych gości powitała dr Małgorzata Ganczar (KUL), po czym uroczystego otwarcia konferencji dokonała prof. dr hab. Urszula Paprocka-Piotrowska – Prorektor KUL, która uczyniła to w imieniu Rektora. Następnie głos zabrał Jarosław Król – Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na szczególną rolę rzeczników konsumentów w systemie ochrony konsumentów. W imieniu władz Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL uczestników konferencji przywitał prof. dr hab. Andrzej Herbet – Prodziekan WPPKiA KUL. Omówił także historyczne aspekty rozwoju systemu ochrony konsumentów. W ramach otwarcia swoje słowa do zebranych skierował również Krzysztof Podgórski – Prezes Stowarzyszenia Rzeczników Konsumentów. Podziękował wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania konferencji.

Program konferencji obejmował dwie sesje i dwa panele dyskusyjne w pierwszym dniu oraz trzy panele dyskusyjne w drugim dniu obrad.

Sesji pierwszej przewodniczył prof. dr hab. Wiesław Czyżowicz (SGH). Pierwszy referat, pt. „Rola rzecznika konsumentów w systemie ochrony prawnej”, wygłosił K. Podgórski. Podkreślił, iż rzecznik konsumentów nie może być postrzegany jako zwykły urzędnik, gdyż jego działania są w dużej mierze odformalizowane. Współcześnie pełni on raczej funkcję *quasi-ombudsmana*. Prelegent zwrócił również uwagę na wzrost znaczenia tej instytucji, czego dowodem jest zwiększenie liczby spraw załatwianych przez rzeczników względem lat ubiegłych.

Kolejny referat zatytułowany „System instytucjonalny ochrony konsumentów w Polsce” przedstawił J. Król. Główne tezy tego wystąpienia dotyczyły kompetencji i struktury organizacyjnej instytucji powołanych do ochrony konsumentów: Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (w tym jego Prezesa), najważniejszych organizacji pozarządowych (Federacja Konsumentów i Stowarzyszenie Konsumentów Polskich) oraz sądów polubownych działających przy tzw. regulatorach rynku. Szczególna rola przypadła jednak Krajowej Radzie Rzeczników Konsumentów, którą prelegent określił mianem „platformy współpracy między UOKiK a rzecznikami konsumentów” i wyraził potrzebę zacieśniania wzajemnych relacji. Autor odniósł się również do projektu nowych regulacji z zakresu prawa konsumenckiego i podkreślił, że obecny model ochrony konsumentów zapewnia kompleksową ochronę ich interesów.

Trzeci referat, pt. „Consumer policy in the European Union” („Polityka konsumencka Unii Europejskiej”), wygłosiła Anna Jassem-Staniecka – European Commission, Directorate General for Health and Consumers, Consumer Markets Unit. Na wstępie zaznaczyła, że europejska polityka konsumencka budowana jest na podstawie partnerstwa instytucji Unii Europejskiej i krajów członkowskich. Unijny system ochrony konsumentów tworzą przede wszystkim: Komisarz UE ds. polityki konsumenckiej, Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Konsumentów oraz inne dyrekcje. Prelegentka wskazała także nowe wyzwania w polityce konsumenckiej Unii Europejskiej. Wychodząc im naprzeciw, Komisja przyjęła

w maju 2012 r. nowy Europejski program na rzecz konsumentów, który określa strategiczną wizję unijnej polityki konsumenckiej do 2020 r. Celem programu jest wzmocnienie pozycji konsumentów, a także rozwój unijnej gospodarki (wydatki konsumenckie stanowią aż 57% PKB Unii Europejskiej). Program ten skonstruowany został na podstawie czterech głównych priorytetów: wzmocnienie bezpieczeństwa produktów i usług, poszerzanie wiedzy na temat praw konsumenta wśród konsumentów i przedsiębiorców, sprawniejsze egzekwowanie przepisów prawa i rozstrzyganie sporów, wspieranie interesów konsumentów w najważniejszych dla nich sektorach (energetycznym, finansowym, cyfrowym, transportowym i żywnościowym).

Następnie Róża Gräfin von Thun und Hohenstein – Poseł do Parlamentu Europejskiego zaprezentowała referat pt. „Realizacja polityki konsumenckiej w działalności PE w kadencji 2009-2014. Co nas czeka w przyszłości”. Pani Poseł wyraziła potrzebę budowania wspólnego rynku europejskiego na solidnym fundamencie, jakim jest wspólna polityka konsumencka, na którą Unia Europejska przeznaczy w kolejnych siedmiu latach 189 mln euro. W swoim wystąpieniu podkreśliła również, że polubowne rozwiązywanie sporów między konsumentami i przedsiębiorcami jest niezmiernie korzystne dla obu stron. Aktualnie trwają prace nad stworzeniem europejskiego systemu pozasądowego rozstrzygania sporów; ich zakończenie przewidziano na 2016 r.

Tematem kolejnego wystąpienia, autorstwa dr hab. Moniki Jagielskiej (US), były „Najnowsze zmiany w prawie konsumenckim”. Pakiet nowych rozwiązań w zakresie ochrony konsumentów zawarty został w ustawie o prawach konsumenta, która wejdzie w życie 13 czerwca 2014 r. Ich wprowadzenie wynika z konieczności transpozycji do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z 25 października 2011 r. Prelegentka dokonała oceny najistotniejszych zmian.

Ostatni referat w sesji pierwszej wygłosił prof. dr hab. Jan Olszewski (UR), który zaprezentował „Nowe instytucje ochrony konsumenta”. Zaproponował wzmocnienie ochrony konsumentów poprzez zapewnienie szerokiego dostępu do tzw. konsumenckiego pakietu *assistance* oraz promocję instytucji *amicus curiae* uregulowanej w art. 50 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Profesor wymienił zalety tzw. ADR-ów i postulował ich szersze wykorzystywanie przy rozwiązywaniu sporów konsumenckich.

Drugiej sesji przewodniczył prof. J. Olszewski (UR). Tę sesję otworzyła Elżbieta Sługocka-Krupa – Wiceprezes Stowarzyszenia Rzeczników Konsumentów, wygłaszając referat zatytułowany „Konsument na rynku usług kredytowych”. Wyraziła pogląd, iż rynek usług kredytowych, ze względu na wysoką specjalizację i mnogość zagadnień, jest dla konsumentów źródłem licznych zagrożeń. Podstawowym aktem normatywnym w tej dziedzinie jest ustawa o kredycie konsumenckim, której celem było zwiększenie ochrony konsumentów poprzez nałożenie na przedsiębiorców szeregu obowiązków informacyjnych. Jej wejście w życie nie rozwiązało jednak wszystkich problemów, do których prelegentka zaliczyła: status i działanie pośredników kredytowych, nieuczciwe praktyki rynkowe i manipulacje podczas zawierania umów o kredyt konsumencki, stosowanie przez przedsiębiorców klauzul abuzywnych we wzorcach umów, zadłużenie konsumentów i rzetelna ocena ich zdolności kredytowej, nadmierne koszty i odsetki karne. Pani

Wiceprezes podkreśliła również, że przedsiębiorcy powinni w swojej działalności kierować się zasadami etyki.

Kolejnym prelegentem był prof. dr hab. Wołodymyr Kossak (Narodowy Uniwersytet im. Ivana Franki we Lwowie), który przedstawił zagadnienie „Ochrony konsumentów w prawie ukraińskim”. W swoim przemówieniu zaznaczył, że kwestia ochrony konsumentów odgrywa w prawie ukraińskim ważną rolę. Podstawowymi aktami normatywnymi regulującymi tę materię są kodeks cywilny i ustawa o ochronie praw konsumenckich. Prawo konsumenta do należytej jakości towarów i świadczonych usług ma, zdaniem Profesora, jedynie charakter deklaracyjny. Znacznie utrudniona jest bowiem możliwość dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia z tytułu złej jakości tych dóbr. Profesor Kossak stanął na stanowisku, że powstałe na tym gruncie spory powinny być rozstrzygane polubownie. Podkreślił również, że stowarzyszenia broniące praw konsumentów nie zajmują w ukraińskim systemie ochrony konsumentów należytej im pozycji. Prelegent omówił ponadto temat odpowiedzialności deliktowej przedsiębiorców.

Trzeci referat zaprezentował prof. dr hab. Lesław Góral (UŁ). Tematyka jego wystąpienia dotyczyła „Potrzeby określenia na gruncie nauk prawnych pojęcia rynku bankowego w celu wzmocnienia ochrony praw konsumentów”. Profesor zaznaczył, że zdefiniowanie rynku bankowego na gruncie nauk prawnych umożliwiłoby wprowadzenie jednolitych standardów w zakresie ochrony praw konsumenta dla wszystkich podmiotów tego rynku. Przedstawił własną koncepcję rynku bankowego, która umożliwiłaby bardziej wnikliwe spojrzenie na problematykę parabanków oraz pozwala wyodrębnić podmioty, których działalność budzić może szczególne wątpliwości. Pomoże to uruchomić prace legislacyjne nad odrębnym uregulowaniem podstaw ochrony konsumenta wobec tej grupy podmiotów.

Następnie dr Tomasz Długosz (UJ) omówił wybrane zagadnienia „Ochrony konsumenta w sektorze energetycznym”. Prelegent podkreślił, że wzmocnienie pozycji konsumenta jest aktualnym problemem w prawie energetycznym, gdzie utożsamia się go przede wszystkim z odbiorcą paliw i energii w gospodarstwie domowym. Kompleksowe regulacje dotyczące konsumentów zawarte są w unijnych dyrektywach dotyczących rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego. Autor przedstawił katalog środków ochrony konsumenta w sektorze energetycznym. Zaliczył do niego: budowę prawidłowo funkcjonującego rynku detalicznego paliw i energii, aktywną postawę sektorowego organu regulacyjnego – Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, ochronę tzw. odbiorcy wrażliwego, zwiększenie efektywności energetycznej z udziałem konsumentów, rozwijanie sektorowego ustawodawstwa w zakresie ochrony konsumentów, prawo wyboru dostawcy energii oraz prawo tzw. usługi kompleksowej.

Referat pt. „Metody rozstrzygania sporów konsumenckich – szersze spojrzenie w kontekście technik zapobiegania konfliktom i destrukcji” wygłosiła dr Ludwika Mostowicz (Catholic University of Louvain). Poruszyła kwestię realnej pozycji polskiego prawa konsumenckiego i wyraziła zaniepokojenie z powodu jego rozproszenia. Prelegentka podkreśliła, że środowisko naukowe wnosi duży wkład w rozwój systemu ochrony konsumentów. Zwróciła również uwagę na istnienie asymetrycznych relacji między konsu-

mentami i monopolistami. Jej zdaniem prawidłowa analiza przepisów prawa uskuteczni ochronę konsumentów.

Profesor dr hab. Paweł Fajgielski (KUL) przedstawił wybrane zagadnienia „Ochrony konsumentów usług telekomunikacyjnych”. Dokonał podziału przepisów prawa telekomunikacyjnego na te, które odnoszą się wprost do pojęcia konsumenta, i te które odwołują się do abonenta, czyli użytkownika końcowego, który w zdecydowanej większości przypadków jest także konsumentem. Prelegent wyróżnił grupy zagadnień, które są przedmiotem ochrony z perspektywy konsumentów usług telekomunikacyjnych. Wymienił następujące kwestie: zawieranie i rozwiązywanie umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych, szczególne uprawnienia abonentów w zakresie możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych (np. przeniesienie numeru, usługi o podwyższonej opłacie czy pakiety internetowe), rozpatrywanie reklamacji, tajemnica telekomunikacyjna i ochrona danych osobowych użytkowników.

Rozważania na temat „Konsumenta jako nabywcy treści cyfrowych” były przedmiotem ostatniego wykładu wygłoszonego przez dr. Michała Wyrwińskiego (UJ). Dokonał analizy i oceny rządowego projektu ustawy o prawach konsumentów w zakresie spraw dotyczących treści cyfrowych. Wskazał na problemy interpretacyjne pojęcia „treści cyfrowe”, zdefiniowanego w art. 2 pkt 5 tej ustawy, omówił także kwestie udostępniania tych treści użytkownikom. Podkreślił, że świadczenie usług cyfrowych jest sprzedażą w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego z wszystkimi tego konsekwencjami. Pozytywnie ocenił natomiast regulacje nakładające obowiązek informowania nabywcy treści cyfrowych o ich funkcjonalności i interoperacyjności.

Po wystąpieniach prelegentów odbyła się debata nt. „Roli rzeczników konsumentów w ochronie prawnej”, której przewodniczył K. Podgórski. Doktor hab. Rafał Biskup (KUL) poruszył kwestię poszanowania dobrych obyczajów w relacjach między przedsiębiorcami i konsumentami. Podkreślił, że nie można oddzielać wolności gospodarczej, na podstawie której działają przedsiębiorcy, od etyki, gdyż byłoby to sztuczne przeciwstawianie pojęć. Wpływ zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę na możliwość egzekwowania praw przez konsumenta omówiła dr M. Ganczar (KUL). Następnie Sędzia Sądu Apelacyjnego Barbara Godlewska-Michalak – członek Krajowej Rady Sądownictwa przedstawiła zagadnienia odpowiedzialności i ochrony rzeczników konsumentów oraz ich pozycji procesowej, które były przedmiotem ożywionej dyskusji. Z kolei wypowiedź Pawła Janika – eksperta z Biura Projektów Programowych Kancelarii Prezydenta RP dotyczyła zamiaru stworzenia systemu nieodpłatnej, przedsądowej pomocy prawnej dla osób potrzebujących. Powstało pytanie o rolę rzeczników konsumentów w tym projekcie; rozważano przede wszystkim, czy mogliby udzielać kompleksowych porad prawnych najuboższym.

Problematyka „Ochrony konsumentów i jej współczesnych wyzwań” analizowana była w ramach ostatniego w tym dniu panelu dyskusyjnego, którego moderatorem był mecenas Marek Radwański – Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Poznaniu. Wytyczne unijnej dyrektywy w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich omówiła Katarzyna Araczevska – specjalista w Departamencie Ochrony Konsumentów

UOKiK. Dodała, że strony sporu nie mają obowiązku stosowania tych metod w celu rozwiązania konfliktu – system ADR opiera się bowiem na dobrowolności. Tezę o słabszej pozycji konsumenta w relacji do przedsiębiorcy zakwestionowała Katarzyna Marczyńska – Arbiter Bankowy. Z kolei dr hab. Monika Jagielska (UŚ) pozytywnie oceniła rozszerzenie instrumentów ochrony konsumentów na mikroprzedsiębiorców. Przedstawiła również koncepcję wprowadzenia europejskich ram sprzedaży.

W drugim dniu konferencji słowo powitalne do uczestników skierowała prof. dr hab. Magdalena Pyter – Dyrektor Instytutu Administracji WPPKiA KUL. Po przemówieniu Pani Profesor rozpoczął się panel dyskusyjny nt. „Ochrony konsumentów na rynku usług energetycznych”, któremu przewodniczył Wojciech Krogulec – Miejski Rzecznik Konsumentów w Częstochowie. Grzegorz Lot – Wiceprezes Tauron Sprzedaż sp. z o.o. w Krakowie wymienił korzyści płynące z prawa konsumenta do zmiany sprzedawcy energii elektrycznej. Podkreślił również, że prawidłowy marketing powinien opierać się na wartościach. Z kolei radca prawny Tomasz Dec – starszy specjalista we Wschodnim Oddziale Terenowym Urzędu Regulacji Energetyki oraz Robert Banaś – Dyrektor PSG sp. z o.o. Oddział w Tarnowie omówili zagrożenia i problemy wynikające ze sprzedaży energii elektrycznej i gazu ziemnego. Wyrazili także potrzebę edukowania odbiorców tych towarów. Wystąpienie dr. Tadeusza Rzepeckiego – Prezesa Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie oscyloowało wokół pytania o potrzebę centralnego regulowania rynku wodociągowo-kanalizacyjnego.

Czwarty panel dyskusyjny dotyczył problematyki „Ochrony konsumentów na rynku usług finansowych”; moderatorem była E. Sługocka-Krupa. Profesor dr hab. L. Góral (UŁ) stwierdził, że powodem niedostatecznej ochrony konsumentów usług kredytowych jest rozproszenie przepisów regulujących te kwestie. Wysunął postulat kompleksowego zdefiniowania i ujednoczenia zasad funkcjonowania podmiotów rynku bankowego. Następnie dr hab. Edyta Rutkowska-Tomaszewska przedstawiła zagadnienia nadzoru nad tzw. instytucjami pożyczkowymi, badania zdolności kredytowej kredytobiorców, nadmiernej wysokości odsetek i kosztów oraz przejrzystości prawa ochrony konsumentów w zakresie usług kredytowych. Norbert Jeziolowicz – Dyrektor Zespołu Bankowości Detalicznej i Rynków Finansowych w Biurze Związku Banków Polskich rozważał możliwość samoregulacji rynku finansowego w zakresie ochrony konsumentów. Z kolei Maria Thun-Janowska – Dyrektor MasterCard Oddział w Polsce wyraziła pogląd, że korzystanie z elektronicznych metod płatności nie jest obarczone nadmiernym ryzykiem utraty funduszy. Głos w dyskusji zabrała też Iwona Torzewska – Dyrektor Departamentu Ochrony Klientów Komisji Nadzoru Finansowego. Podkreśliła, że Komisja Nadzoru Finansowego nie może ingerować w relacje zachodzące pomiędzy klientami i przedsiębiorcami. K. Marczyńska zaznaczyła, że przedmiotem ochrony na rynku usług bankowych są prawo konsumenta do informacji oraz jego interes ekonomiczny. Jej zdaniem edukacja odgrywa kluczową rolę w budowaniu skutecznego systemu ochrony konsumentów.

W ramach ostatniego panelu dyskusyjnego zastanawiano się nad poziomem „Ochrony konsumentów na rynku usług telekomunikacyjnych”. Dyskusji tej przewodniczyła Lidia Baran-Ćwirta – Miejski Rzecznik Konsumentów w Lublinie. Mecenasa Agnieszka Zabo-

rowska – przedstawiciel sieci Play zwróciła uwagę, że dynamiczny rozwój rynku telekomunikacyjnego utrudnia ochronę konsumentów. Odniosła się krytycznie do obowiązku zamieszczania w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych zbyt wielu szczegółowych postanowień. Z kolei Adam Kossakowski z Departamentu Reklamacji Polkomtel sp. z o.o. podkreślił, jak ważne jest, aby konsument miał pełną świadomość skutków zawarcia niekorzystnej umowy. Następnie prof. P. Fajgielski (KUL) poruszył kwestię gromadzenia i wykorzystywania danych osobowych przez operatorów. Renata Piwowarska – Dyrektor Departamentu Detalicznego Rynku Telekomunikacyjnego w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej wymieniła działania podejmowane przez Prezesa UKE w zakresie ochrony interesów konsumentów. Zagadnienie tzw. wiadomości specjalnych omówiła szczegółowo Magdalena Matuszewska – Dyrektor Obsługi Klientów Strategicznych Orange. Poruszono ponadto kwestię realnej możliwości zapoznania się konsumenta z treścią zawieranej umowy.

Podsumowania konferencji dokonały dr hab. M. Jagielska (UŚ) oraz E. Sługocka-Krupa. Pani Profesor doceniła jej wielowątkowy charakter oraz fakt, że udało się wypracować nowe rozwiązania prawne w zakresie ochrony konsumentów. Podkreśliła, że system ochrony konsumentów powinien opierać się na wartościach i poszanowaniu godności równorzędnych stron – konsumenta oraz przedsiębiorcy. Z kolei E. Sługocka-Krupa wyraziła nadzieję, że konferencja ta przyczyni się do polepszenia współpracy między podmiotami zajmującymi się prawami konsumentów.

Konferencję zakończył dr hab. R. Biskup (KUL), który podziękował gościom, dyskusantom i dostojnym prelegentom za obecność.

ANNA SŁOWIKOWSKA

Katedra Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
PT. „RODZINA DROGĄ KOŚCIOŁA”
LUBLIN, 25 MARCA 2014 R.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, którą tworzą mężczyzna i kobieta oraz zrodzone z nich dzieci. Jest ona także pierwszym podmiotem wychowawczym, w którym dzieci, zachęcane przykładem i autorytetem swoich rodziców, kształtują własną osobowość, doświadczają relacji międzyludzkich, uczą się modlitwy. Stąd też rodzina zawsze była, jest i będzie drogą Kościoła. Taki temat przyświecał studentom – członkom Koła Naukowego Kanonistów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II – orga-